

Opas kunnan ilmastosuunnitelman valmisteluun

4.5.2023

Teemu Ulvi
Suomen ympäristökeskus

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Kuntien lähtökohdat ilmastosuunnitelmien valmistelulle

- Iso joukko kuntia tekee jo suunnitelmallista ilmastotyötä
 - Yli 70 kunnalla on jo ennen lakivelvoitetta laadittu, ilmastotyötä ohjaava suunnitelma
 - Kohta 100 kuntaa kuuluu Hinku-verkostoon
 - Yli 120 kuntaa ja kuntayhtymää kuuluu kunta-alan energiatehokkuussopimukseen
- Käytännössä kaikki kunnat toteuttavat ilmastotyötä tukevia toimenpiteitä, vaikka eivät ole asettaneet ilmastotavoitteita tai laatineet ilmastotyötä ohjaavaa suunnitelmaa ennen ilmastolain velvoitetta
- Ilmastosuunnitelmavelvoite tuo kaikki kunnat suunnitelmallisen ilmastotyön piiriin

Ilmastosuunnitelmien laatimisopas on kuntien tukena

- Lakimuutoksen valmisteluvaiheessa kunnat toivoivat yksityiskohtaisia ja yksinkertaisia ohjeita suunnitelman laadintaan
- Opas pohjautuu ilmastolain säädöksiin ja niiden perusteluihin
- **Oppaan tarkoituksena on tarjota kunnille tietoa erityisesti ilmastolain vähimmäisvelvoitteiden täyttämisestä**
- **Vähimmäisvelvoitteiden ylittävät ohjeistukset on esitetty suosituksina, esimerkkeinä tai hyvinä käytäntöinä**
- Oppaan kohderyhmänä ovat erityisesti ilmastotyötään aloittelevat kunnat
- Oppaaseen sisältyy kuitenkin ohjeita kattavamman ilmastosuunnitelman laatimiseksi, joten se tarjoaa tietoa myös ilmastotyötä jo tehneille kunnille
- Oppaaseen kootut suositukset, esimerkit ja hyvät käytännöt tukevat myös toimenpiteiden toteuttamista ja kunnan ilmastotyön organisoimista

Opas kunnan
ilmastosuunnitelman
valmisteluun

Ympäristöministeriön julkaisu
2023:17

Esimerkkejä ja hyviä käytäntöjä ja polkuja lisätietojen lähteille on koottu perustekstistä erottuviin tietolaatikkoihin.

Linkit käytettyisiin lähteisiin löytyvät useimmiten sekä leipätekstin lomasta että aina sivujen alareunasta. Täydelliset lähdeviitteet löytyvät lähdeluettelosta oppaan lopusta.

Ilmastosuunnitelmassa on suositeltavaa esittää päästötiedot vuosittain valitulta tarkastelujaksolta. Lisäksi on suositeltavaa esittää eri päästösektorien osuudet kokonaispäästöistä, jotta syntyisi käsitys, mitkä ovat suurimmat päästölähteet kunnassa ja millä sektoreilla ovat suurimmat päästövähennyspotentiaalit. Päästökäytystä kannattaa analysoida suunnitelmassa monipuolisesti, esimerkiksi millä tavalla päästöt ovat kunnassa kehittyneet, millä päästösektoreilla on ollut erityisesti muutoksia ja mistä muutokset ovat mahdollisesti johtuneet. Ilmastolaissa ei oteta kantaa ajanjaksoon, jolta päästökäytys tulisi esittää, mutta on suositeltava esittää tiedot niin pitkältä ajalta, kuin ne ovat saatavissa tai vähintään kunnan asettamasta vertailuvuodesta alkaen.

Tietolaatikko 9. Kuntien ja alueiden käyttöperusteinen päästötietopalvelu

Kuntien ja alueiden käyttöperusteinen päästölaskentapalvelu (ALas)⁶⁵ ⁶⁶ sisältää tällä hetkellä kaikkien Suomen kuntien kasvihuonekaasujen päästötiedot vuodesta 2005 alkaen. Palveluun on tulossa vuoden 1990 tiedot vuoden 2023 aikana. Uudet päästötiedot julkaistaan vuosittain.

Palvelussa lasketaan eri päästösektoreiden hiilidioksidi-, metaani- ja dityppioksidipäästöt sekä F-kaasut omana kokonaisuutenaan. Tulokset esitetään hiilidioksidiekvivalenteina. Bioperäiset polttoaineet lasketaan kansainvälisten laskentasääntöjen mukaisesti palvelussa hiilidioksidin osalta nollapäästöisinä, mutta hiilidioksidipäästöt raportoidaan osana maankäyttö-, maankäytön muutos ja metsätalous-sektoria (LULUCF).

Käyttöperusteisessa laskentamenetelmässä ovat lähtökohtana alueen tuotantoperusteiset päästöt, mutta osa päästöjä aiheuttavista toiminnoista lasketaan kulutuksen perusteella riippumatta niiden maantieteellisestä syntyapaikasta. Tietopalvelu sisältää kaukolämmön, kiinteistöjen erillislämmityksen, kulutussähkön, teollisuuden, tie-, raide- ja vesiliikenteen, työkoneiden, maatalouden, jätteiden käsittelyn ja F-kaasujen päästöt.

65 Suomen ympäristökeskus. Kuntien ja alueiden käyttöperusteiset kasvihuonekaasupäästöt.

66 Hiilineutraalisuomi.fi-verkkopalvelu. Käyttöperusteisen päästölaskennan menetelmä.

67 Lounasheimo, J. ym. 2020. Suomen kuntien kasvihuonekaasupäästöjen laskenta. ALas-mallin menetelmäkuvaus ja laskentojen tuloksia 2005–2018.

Oppaan sisältö

1. Kunnan ilmastosuunnitelmavelvoite ilmastolaissa
2. Kuntien ilmastotyö ja aiemmat ilmastosuunnitelmat
3. Ilmastosuunnitelman valmistelu
 - Ilmastosuunnitelmavelvoite käynnistää jatkuvan suunnitteluprosessin
 - Henkilöresurssit suunnitelman laatimiseksi
 - Kuntien yhteinen ilmastosuunnitelma
 - Ilmastosuunnitelma osana laajempaa ohjelmaa
 - Valtionavustuksen hakeminen
 - Ilmastosuunnitelman kytkentä kuntastrategiaan ja toimintakertomukseen
 - Kuntalaisten ja muiden sidosryhmien osallistuminen ja viestintä
4. Ilmastosuunnitelman sisältö
 - Ilmastosuunnitelman vähimmäisvaatimukset ja rakenne
 - Kunnan kasvihuonekaasupäästöt ja niiden kehitys
 - Päästövähennystavoitteen asettaminen
 - Toimenpiteet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi
 - Ilmastosuunnitelman seuranta
5. Ohjeistuksia ja suosituksia ilmastolain vähimmäisvaatimuksia kattavamman ilmastosuunnitelman laatimiseen
 - Ilmastomuutoksen vaikutuksiin sopeutuminen
 - Hiilinielujen vahvistaminen maankäyttösektorilla
 - Ilmastotoimien vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen
 - Kestävät julkiset hankinnat
 - Vähähiilinen kiertotalous
 - Kunnan ilmastojohtamisen kehittäminen
 - Kuntien ilmastoverkostot

Oppaan loppuun on koottu esimerkeiksi listauksia ilmastotoimista, joita kunnat ovat toteuttaneet tai suunnitelleet tai joita kunnat voisivat toteuttaa tai edistää muilla keinoilla, kuten viestinnällä tai neuvonnalla eri kohderyhmille.

Päästövähennystoimenpiteitä eri päästösektoreille

Rakennukset ja rakentaminen

LVI-järjestelmät

- Energiatehokkaammat talotekniset laitteet
- Sisätilojen ja käyttöveden lämpötilan alentaminen
- Kiinteistötekniikan ohjauksen automatisointi ja etävalvonta- ja hallinta
- Lämmityksen ja ilmanvaihdon säätö ja optimointi
- Lämmitystapamuutokset öljyn ja muiden fossiilisten polttoaineiden korvaamiseksi
- Lämpöpumput rakennuksissa (ilma-, ilma-vesi-, poistoilma- ja maalämpöpumput)
- Lämmön talteenotto
- Ympäristölämpöjen hyödyntäminen ilmasta ja maaperästä lämmityksessä
- Hukkalämpöjen hyödyntäminen
- Jäähdytyslaitteiden optimointi
- Energian kulutusjärjestelmien optimointi
- Maaviileän hyödyntäminen
- Rakennusten liittäminen lämmön varastointiin
- Automaattiset säätöjärjestelmät talotekniikan ohjaukseen
- Vesipisteiden ja vesijärjestelmien optimointi
- Vettä säästävät hana-

Valaistus

- Valaistuksen vaihtaminen
- Valaistuksen ohjaus
- Älykkäät valaistuksen ohjelmoitavat valaistukset
- Katu- ja aluevalaistus

Rakenteet

- Seinien ja ala- ja yläkattorakenteiden
- Saumojen, rakennusliitosten
- Ikkunoiden ja ovien tiivistämisen
- Ikkunoiden ja ovien tiivistämisen
- Ulkopuolisen routa-

Päästövähennyksiä tukevia ja edistäviä toimenpiteitä kunnan eri toiminnoissa.

Maankäytön suunnittelu ja maapolitiikka

- Rakentamisen ohjaaminen jalankulku- ja joukkoliikennevyöhykkeille
- Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen ja ehyttäminen, täydennysrakentaminen
- Kunnan lähipalveluiden saavutettavuuden turvaaminen kestävin kulkumuodoin
- Ilmastomuutosta hillitsevien kaavamääräysten ja rakennustapaohjeiden kehittäminen ja käyttöönotto
- Energiatehokkuuskriteerien käyttö asuinrakennusten suunnittelussa ja tontinluovutusehdoissa
- Hajautetun energiantuotannon mahdollistaminen (esimerkiksi tuuli- ja aurinkovoimapuiston neuvonnassa)
- Datakeskusten ja muiden hukkalämpölämpökeskusten optimointi kaavoituksessa
- Maavuokrien ja -luovutusten ilmastotarkastus
- Aurinkokeräimien, -paneelien ja ilmalämpöpumppujen toimenpideluvan hakemisesta
- Julkisen ja kevyen liikenteen väylien suunnittelu
- Keskitettyjen jätteenkeräyspisteiden ja jätteenkäsittelylaitosten jätteenkäsittelylaitteiden optimointi
- Vihertehokkuustavoitteet taajama-alueilla
- Metsien raivaamisen minimoiminen
- Joutomaiden metsittäminen
- Hiilinielujen suojelemiseen ja kasvattamiseen liittyvät toimenpiteet
- Puurakentamisen edistämisen kaavoituksessa

Maankäyttösektorin päästövähennystoimia

Metsätalous

Ilmastomuutosta hillitsevä metsänhoito

- Metsien nopea ja tehokas uudistaminen uudishakkuun jälkeen
- Kiertoajan pidentäminen
- Metsien hoitaminen runsaspuustoisina
- Harvennusten myöhentäminen ja keventäminen
- Lahopuun määrän kasvattaminen
- Turvemaiden tuhkalannoitukset ja kivennäismaiden kasvatuserälyköt
- Jatkuvaiteisen kasvatuksen edistäminen
- Kunnostusojituksen vähentäminen
- Ojien patoaminen hallitusti liian tehokkaasti kuivatetuilla kohteilla
- Heikkotuottoisten turvemaametsien jättäminen aktiivisen metsätalouden ulkopuolelle

Hiiliviisaat maankäytön muutokset

- Joutoalueiden ja heikkotuottoisten peltojen metsittäminen
- Metsäkadon ehkäisy estämällä metsäalueiden muuttamista pelloiksi tai rakennetuksi maaksi
- Pellonraivauksen vähentäminen tai lopettaminen erityisesti turvemaiden ja metsänraivauksen vähentäminen yhdyskuntarakenteen suunnittelun ja kaavoituksen avulla
- Ennallistaminen turvemaametsäkohteilla, joilla metsätalous ei ole kannattavaa
- Vihertalouden ja hiilinielupisteiden perustaminen taajama-alueille
- Turvetuotannosta poistuneiden suonpohjien ilmastokestävä jatkokäyttö (esimerkiksi puun ja muiden biomassojen kasvattaminen, vettä imevät kosteikoiksi)

1 Kunnan ilmastosuunnitelma velvoite ilmastolaissa

Oppaan aluksi kerrotaan ilmastosuunnitelman laatimisvelvoitteesta

- Tietolaatikossa ilmastolain uusi pykälä 14 a §, jossa säädetään kunnan ilmastosuunnitelmasta
- Luvussa on myös kerrottu ilmastolain 2 §:ssä olevista yleisistä, kansallisista ilmastotavoitteista, jotka kunnan tulee ottaa huomioon päästövähennystavoitteen asettamisessa
 - ihmisen toiminnasta aiheutuvat kasvihuonekaasujen päästöt vähentyvät ja nielujen aikaansaamat poistumat kasvavat siten, että kasvihuonekaasujen päästöt ovat enintään yhtä suuret kuin poistumat viimeistään vuonna 2035 ja että poistumat kasvavat ja päästöt vähenevät edelleen myös sen jälkeen,
 - taakanjako- ja päästökauppasektorin yhteenlasketut kasvihuonekaasujen päästöt ilmakehään vähentyvät vuoteen 2030 mennessä vähintään 60 %, vuoteen 2040 mennessä vähintään 80 % ja vuoteen 2050 mennessä vähintään 90 %, mutta pyrkien tasoon 95 % verrattuna vuoteen 1990 sekä
 - ilmastonmuutokseen sopeudutaan edistämällä ilmastoriskien hallintaa ja ilmastokestävyyttä.

2 Kuntien ilmastotyö ja aiemmat ilmastosuunnitelmat

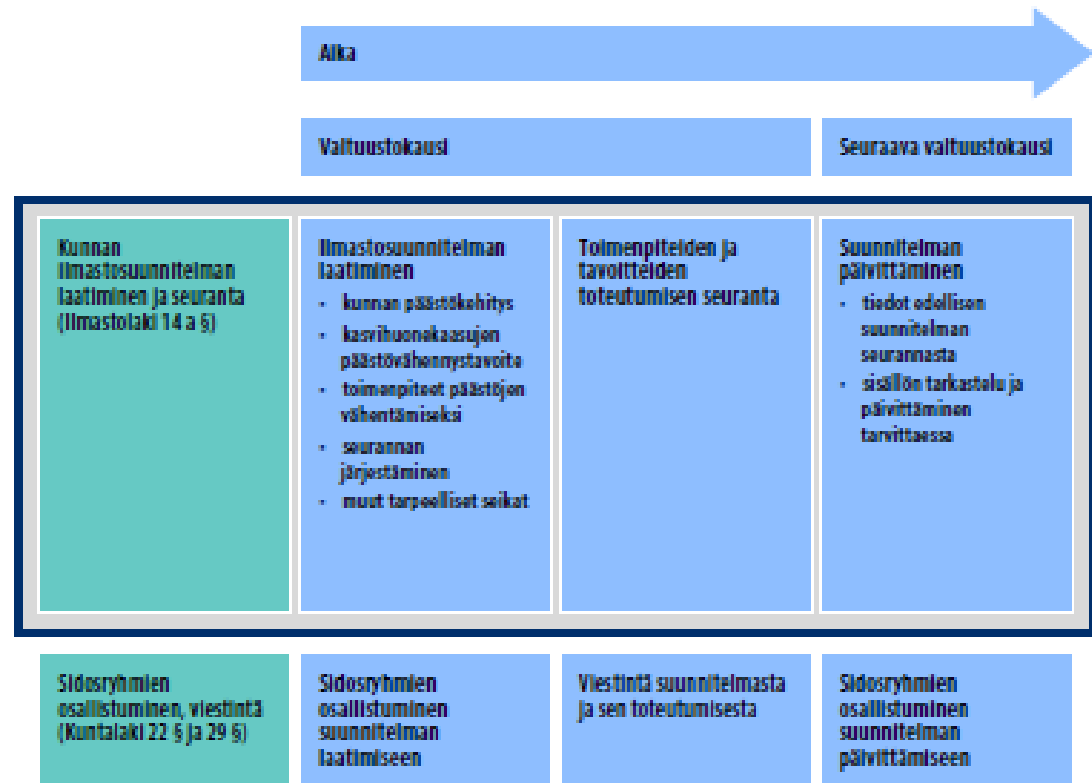
Toisessa luvussa annetaan yleiskuva kuntien tekemästä ilmastotyöstä

- Luku on tarkoitettu ilmastotyötä vasta aloittaville kunnille esimerkiksi, miten kunnissa on ilmastotyötä tehty
- Luvussa on kuvattu kuntien rooleja ja mahdollisuuksia ilmastotyössä, aiempia vapaaehtoisia kuntien ilmastosuunnitelmia ja alueellisen yhteistyön tarpeita ja mahdollisuuksia kuntien ja muiden toimijoiden välillä

3 Ilmastosuunnitelman valmistelu

Kolmannessa luvussa annetaan neuvoja ilmastosuunnitelman valmisteluprosessiin

- Ilmastosuunnitelma-velvoite käynnistää jatkuvan suunnitteluprosessin, jonka sykli on noin 4 vuotta
- Ilmastolaki ei säädä kuntalaisten osallistumisesta tai viestinnästä, vaan niissä noudatetaan kuntalain määräyksiä

Vaihtoehtoja suunnitelman laatimiseen ja esittämiseen

1. Kunta voi laatia suunnitelman virkatyönä
 2. Kunta voi palkata asiantuntijan laatimaan suunnitelmaa
 3. Kunta voi käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita
 4. Kunnat voivat laatia yhteisen suunnitelman
- Ilmastosuunnitelma voidaan liittää osaksi kunnan jotakin toista suunnitelmaa tai laajempaa ohjelmaa
 - Ilmastosuunnitelmasta voidaan käyttää myös muuta nimeä, mutta silloin on suositeltavaa todeta sen olevan ilmastolaissa tarkoitettu kunnan ilmastosuunnitelma

Ilmastosuunnitelma tulee kytkeä kuntastrategiaan ja toimintakertomukseen

- Kuntastrategian kautta ilmastosuunnitelma tulee huomioiduksi kunnan keskeisessä suunnitteluasiakirjassa
- Kuntastrategiaan voi olla tarkoituksenmukaista sisällyttää esimerkiksi kunnan ilmastosuunnitelman tavoitteet ja muut keskeiset seikat ja arvioida, kuinka ne otettaisiin huomioon kunnan toiminnassa ja taloudessa
- Tilinpäätökseen kuuluvassa toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa
- Toimintakertomus on konkreettinen väline myös kunnan ilmastosuunnitelman ja -työn seurantaan
- Monien kuntien toimintakertomuksissa ympäristökysymyksiä on käsitelty omana lukunaan, ja osa kunnista on laatinut erillisiä ympäristö- tai ilmastotilinpäätöksiä

4 Ilmastosuunnitelman sisältö

**Neljäs luku keskittyy
ilmastosuunnitelmaovelvoitteen
vähimmäisvaatimusten mukaisen sisällön
suunnitteluun, mutta antaa myös tukea ja
neuvoja toimenpiteiden toteuttamiseen**

Luvun aluksi esitetään esimerkki ilmastosuunnitelman sisältörungoksi

Tietolaatikko 7. Ohjeellinen esimerkki ilmastosuunnitelman rakenteesta.

Tässä ohjeellisessa esimerkissä kunnan ilmastosuunnitelman rakenteesta on otettu huomioon ilmastolain 14 a §:ssä asetetut sisältövaatimukset sekä niitä tarkentavia tulkintaohjeita lain perusteluista. Nämä kohdat on esimerkissä lihavoitu. Esimerkkiin on sisällytetty muitakin kohtia, joita kunta voi halutessaan sisällyttää suunnitelmaan esimerkiksi sen ymmärrettävyyden, toteuttamiskelpoisuuden tai vaikuttavuuden parantamiseksi.

1. Kunnan ilmastotyön lähtökohdat

- Kunnassa tehty ilmastotyö
- Kunnan ilmastotavoitteet ja -sitoumukset
- Kunnan aiemmat ilmastosuunnitelmat
- Kunnan ilmastotyön organisointi/suunnitelma ilmastotyön organisoimiseksi
- Yhteistyö muiden kuntien ja tahojen kanssa (ml. toiminta yhteistyöverkostoissa)

2. Kunnan kasvihuonekaasupäästöt

- **Kunnan alueen kasvihuonekaasupäästöjen kehitys**
- Ennuste päästökehityksestä nykytoimin

3. Kunnan päästövähennystavoitteet

- **Vertailu- ja tavoitevuodet**
- **Tavoitevuoden päästövähennystavoite**
- Mahdolliset välitavoitteet

4. Toimenpiteet kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi

- **Lähivuosina toteutettavat toimenpiteet**
- **Kuvaus tavoitteen saavuttamisen edistämisestä pidemmällä aikavälillä**
- Toimenpiteiden aikataulut, budjetti ja vastuutahot
- Arviot toimenpiteiden vaikutuksista kasvihuonekaasupäästöihin
- Investointeja vaativien toimien yhteenveto talousarvioon viemistä varten

5. Muut mahdolliset ilmastotavoitteet ja -toimenpiteet

- Esimerkiksi tavoitteet hiilinielujen vahvistamiseksi ja/tai ilmastomuutokseen sopeutumiseksi
- Esimerkiksi toimenpiteet edellä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi **(pakollinen, jos on asetettu tavoitteita hiilinielujen vahvistamiseksi tai ilmastomuutokseen sopeutumiseksi)**

6. Suunnitelman toteutumisen seuranta

- **Kuvaus ilmastosuunnitelman seurannan toteuttamistavasta**
- **Tiedot edellisen suunnitelman toteutumisesta ja seurannasta**

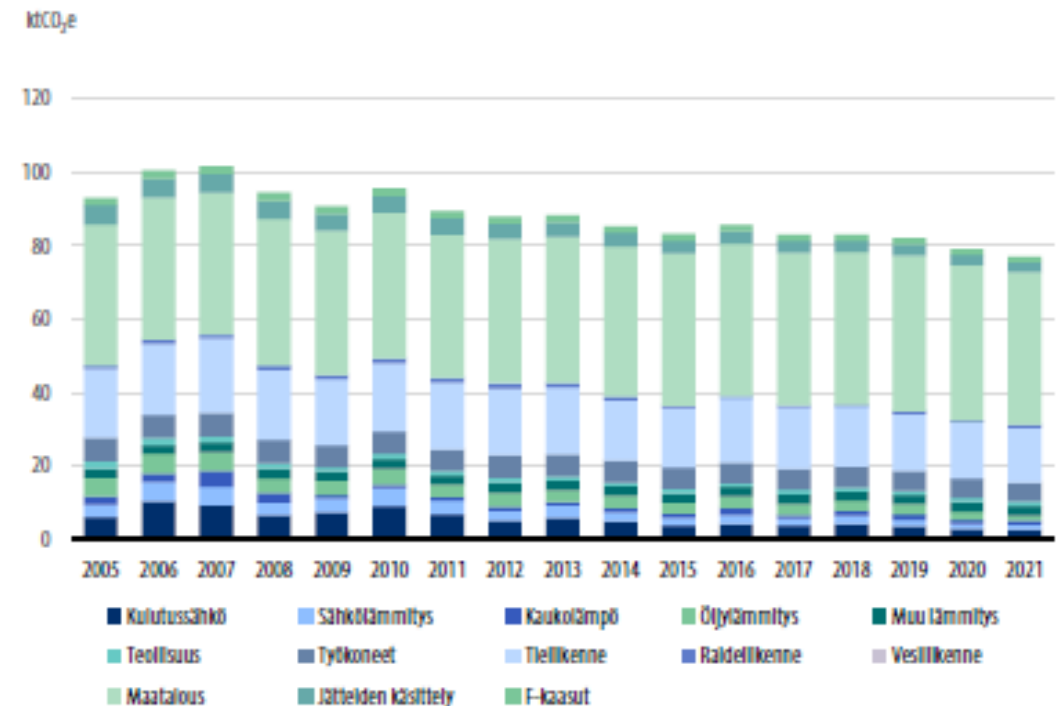
7. Viestintä ja vuorovaikutus

- Kuvaus viestinnän ja sidosryhmien osallistumisesta suunnitelman valmistelun aikana
- Kuvaus kuulemisten tulosten huomioimisesta suunnitelmassa
- Viestintä- ja osallistamistoimet suunnitelman hyväksymisen jälkeen

Ilmastosuunnitelmassa tulee esittää kasvihuonekaasupäästöjen kehitys kunnassa

- Käytävissä on Syken ylläpitämä Kuntien ja alueiden käyttöperusteinen päästötietopalvelu <https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/>
- Ilmastosuunnitelman tulisi sisältää tiedot kunnan alueelta aiheutuvista kasvihuonekaasupäästöistä päästökauppaan kuuluvia erillisvoimalaitoksia ja teollisuuslaitoksia sekä raskasta kauttakuliikennettä (paketti-, kuorma- ja linja-autot) lukuun ottamatta
- Tämä rajaus vastaa em. päästötietopalvelun niin sanotun Hinku-laskentamenetelmän mukaista laskentarajausta

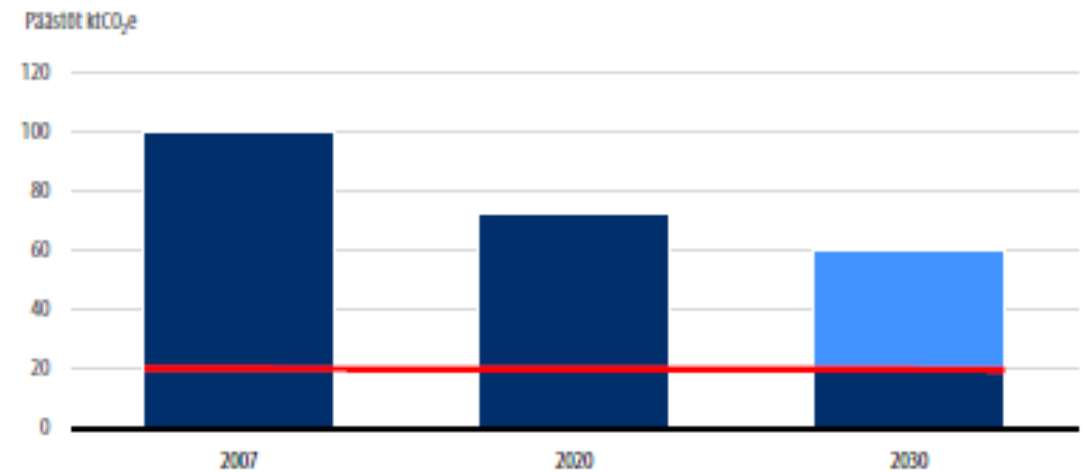
Kuvio 5. Esimerkki erään tyypillisen, maaseutumaisen kunnan päästokehitystä kuvaavasta pylväskaaviosta. Laskennassa on käytetty Hinku-laskentamenetelmää ilman päästöhyvityksiä.

Päästöskenaariotyökalu kuntien apuna päästövähennystavoiteen asettamisessa ja realistisuuden arvioinnissa

- Ilmastosuunnitelmassa tulee asettaa päästövähennystavoitteelle myös vertailuvuosi, jonka on syytä käydä ilmi suunnitelmasta
- Tavoitevuoden asettamisessa kunta voi noudattaa ilmastolain kansallisten päästövähennysten tavoitevuosia
- Käytettävissä Syken ylläpitämä kuntien kasvihuonekaasupäästöjen skenaariotyökalu <https://skenaario.hiilineutraalisuomi.fi/>

Kuvio 6. Esimerkki eräälle kunnalle automattisesti lasketusta perusskenaariosta. Vertailuvuodeksi on asetettu 2007 ja tavoitevuodeksi 2030. Työkalu näyttää kasvihuonekaasujen päästöt vertailuvuodelle 2007, viimeisimmälle raportoidulle vuodelle 2020 sekä arvioidut päästöt tavoitevuodelle 2030. Päästövähennystavoitteeksi vuodelle 2030 on skenaariossa asetettu -80 %, jota kuvaa punainen vaakaviiva. Vuoden 2030 pylväessä on merkitty vaaleansinisellä vähennettävien päästöjen määrä (päästökulku), joka pitäisi kattaa lisäisillä toimenpiteillä tavoitteen saavuttamiseksi.

5 Ohjeistuksia ja suosituksia ilmastolain vähimmäisvaatimuksia kattavamman ilmastosuunnitelman laatimiseen

Oppaassa esitellään 7 teemaa, joita kunta voi halutessaan esittää ilmastosuunnitelmassa

- Kunta voi esittää ilmastosuunnitelmassa ilmastolaissa asetettujen vähimmäisvaatimusten lisäksi muita tarpeelliseksi katsomiaan seikkoja
- Luvussa 5 annetaan ohjeistuksia 7 eri teeman osalta, miten niitä voisi suunnitelmassa käsitellä
- Ilmastolaissa on säädetty erikseen mahdollisuudesta asettaa ilmastomuutokseen sopeutumista tai nielujen vahvistamista koskevia tavoitteita tai toimia
- Suunnitelmassa voi olla tarkoituksenmukaista arvioida suunnitelman vaikutuksia luonnon monimuotoisuudelle, koska ilmastomuutos ja luonnon monimuotoisuuden heikentyminen ovat kytkeytyneet toisiinsa
- Ilmastomuutoksen huomioon ottaminen julkisissa hankinnoissa ja kiertotalouden edistäminen voivat myös olla tehokkaita keinoja vähentää kasvihuonekaasupäästöjä
- Ilmastosuunnitelman laatiminen voi tarjota hyvän mahdollisuuden arvioida ja tarvittaessa kehittää kunnan ilmastojohtamisen käytäntöjä ja ilmastotyön organisointia
- Kunta voi myös hyötyä ilmastotyötä tukevien verkostojen jäsenyyksistä

Kunta voi asettaa hiilinielujen vahvistamistavoitteita tai toimia ilmastosuunnitelmassa

- Jotkut kunnat ovat kuitenkin suunnitelleet ja toteuttaneet hiilinielujen vahvistamistoimia
 - Esimerkkejä:
 - metsäsuunnitelman päivittämisessä otettu huomioon hiilinielujen säilyttäminen
 - korjataan pirstoutunutta viherverkostoa soveltuvia peltoalueita metsittämällä
 - vähennetään kunnan omistamien turvemaiden päästöjä metsänhoidon muutosten ja metsitysten avulla
 - ohjataan rakentamista niin, ettei metsää ja hiilinieluja tuhota
 - metsitetään joutoalueita
- Kunta voi vaikuttaa suoraan vain pieneen osaa kunnan alueen hiilinieluista (käytännössä omistamallaan mailla)
- Vinkkejä toimenpiteiksi esim. maankäyttösektorin ilmastosuunnitelmasta <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164301>

Kunnissa olisi tärkeää sopeutua ja varautua ilmastonmuutokseen ja sen vaikutuksiin

- Kunnilla on tärkeä rooli ilmastonmuutokseen sopeutumisessa, sillä kunta vastaa monista yhteiskunnan kannalta kriittisistä palveluista ja merkittävä osa sopeutumistoimista tehdään alueellisella tai paikallisella tasolla
- Kunnille kuuluu joitain sopeutumista edistäviä tehtäviä, mutta muutoin sopeutumistyö on suuressa osassa kuntia vasta alkuvaiheessa
- Kunnissa on oleellista sisällyttää sopeutumistyö osaksi tavanomaista suunnittelua ja päätöksentekoa
- Ilmastolaissa sopeutumisella tarkoitetaan toimia, joilla varaudutaan ja mukaudutaan ilmastonmuutokseen ja sen vaikutuksiin ja toimia, joiden avulla voidaan hyötyä ilmastonmuutokseen liittyvistä vaikutuksista, ja samalla vahvistetaan yhteiskunnan ilmastokestävyyttä
- Sopeutumistyötä ohjaa kansallinen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma KISS2030 <https://mmm.fi/kansallinen-sopeutumissuunnitelma/kiss2030>
- Sopeutumisessa tärkeää alueellinen yhteistyö esim. maakuntaliiton ja ELY-keskuksen kanssa

Ota yhteyttä

040 5717 858

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute